

РІШЕННЯ № 15

Щодо роз'яснення окремих питань, пов'язаних з адвокатськими запитами

«02» квітня 2026 року

м. Київ

Рада адвокатів України, розглянувши звернення адвоката [REDACTED] щодо надання роз'яснення з окремих питань, пов'язаних із направленням та розглядом адвокатських запитів, висновок Робочої групи щодо перевірки обставин, викладених у зазначеному зверненні, заслухавши доповідь члена Робочої групи – представника адвокатів Рівненської області у складі Ради адвокатів України Г.В. Лазарчук, яка наголосила, що предметом розгляду була не лише перевірка окремих фактичних тверджень заявника, а й правова оцінка встановлених обставин з точки зору належного застосування статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а також пояснення адвоката [REDACTED] і Голови Ради адвокатів Донецької області Л.Л. Керанчук, встановила таке.

До Ради адвокатів України 27 та 31 березня 2026 року надійшли звернення адвоката [REDACTED] про надання роз'яснень у зв'язку з діями адвоката [REDACTED], пов'язаними з направленням адвокатських запитів.

Зазначеним зверненням зокрема порушено питання щодо належного застосування законодавства, яке регулює право адвоката на звернення з адвокатським запитом, підтвердження його повноважень, належність вчинення дій в інтересах органів адвокатського самоврядування, а також питання про те, чи може саме по собі ненадання відповіді на адвокатський запит бути підставою для притягнення до дисциплінарної відповідальності адвоката, який надає правничу допомогу підприємству на підставі договору.

У зверненні адвокат [REDACTED] вказує, що 12 листопада 2025 року між ним та Комунальним підприємством «Керуюча компанія з обслуговування житлового фонду Печерського району» було укладено договір про надання правничої допомоги. За його твердженням, зазначене Комунальне підприємство отримало численні адвокатські запити адвоката [REDACTED], частина з яких подавалася нібито в інтересах Ради адвокатів Донецької області у зв'язку з необхідністю оренди підвального приміщення для розміщення архіву. У зв'язку

з цим заявник просить надати роз'яснення щодо правових підстав направлення таких запитів та того, чи могло їх вчинення вважатися належним за відсутності належно підтверджених повноважень адвоката [REDACTED] діяти в інтересах цього органу адвокатського самоврядування.

Окремо заявник [REDACTED] звертає увагу на обставини, які, на його думку, також ставлять під сумнів заявлену мету звернення адвоката [REDACTED] з адвокатськими запитами нібито в інтересах органу адвокатського самоврядування. Зокрема, заявник посилається на подання окремої заяви особою, яка має родинні зв'язки з адвокатом [REDACTED], щодо того самого підвального приміщення. За твердженням заявника, ця обставина має оцінюватися у взаємозв'язку з адвокатськими запитами, оскільки може свідчити про їх можливу спрямованість на досягнення приватного інтересу у питанні оренди зазначеного об'єкта.

Отже адвокат [REDACTED] порушує також перед Радою адвокатів України питання щодо належного застосування статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», які потребують правової оцінки та відповідного роз'яснення, а саме:

1. Чи є саме по собі ненадання відповіді на адвокатський запит підставою для притягнення до дисциплінарної відповідальності адвоката, який надає правничу допомогу підприємству на підставі договору?
2. Чи може адвокат звертатися з адвокатським запитом за відсутності договору про надання правничої допомоги та документа, що посвідчує його повноваження діяти в інтересах клієнта за цим договором?
3. Чи можуть адвокатські запити та інші дії адвоката [REDACTED] вважатися такими, що вчинені належно в інтересах Ради адвокатів Донецької області або КДКА Донецької області, якщо відсутні дані про договір про надання правничої допомоги та/або належне уповноваження діяти від імені чи в інтересах цих юридичних осіб?

Із матеріалів, наданих заявником – адвокатом [REDACTED], встановлено, що у період з 06 жовтня 2025 року по 20 листопада 2025 року до Комунального підприємства «Керуюча компанія з обслуговування житлового фонду Печерського району м. Києва» надійшло 43 адвокатські запити адвоката [REDACTED], з яких 15 були подані як такі, що вчиняються в інтересах Ради адвокатів Донецької області, на підставі ордера на надання правничої допомоги № [REDACTED] від 10 жовтня 2025 року, який містить посилання на договір про надання правничої допомоги від 29 вересня 2025 року. Як убачається зі змісту цих запитів, переважно вони мотивувалися необхідністю придбання або оренди Радою адвокатів Донецької області, у зв'язку з

обставинами збройної агресії Російської Федерації та тимчасової окупації Донецької області, нежитлового підвального приміщення – групи приміщень № 108 площею 70,2 кв. м у будинку № 14/24 на вул. Кловський Узвіз у місті Києві – для розміщення архіву.

Натомість відповідно до офіційної відповіді Ради адвокатів Донецької області на адвокатський запит № 27/03-01 від 27 березня 2026 року повідомлено, що Радою адвокатів Донецької області не приймалося рішення про необхідність укладення договору чи договорів оренди або купівлі-продажу приміщення, розташованого на території Печерського району м. Києва, для розміщення архіву та інших потреб Ради адвокатів Донецької області; не укладався договір про надання правничої допомоги з адвокатом [REDACTED]; не надавалося доручення на збір інформації та вчинення інших дій стосовно приміщень у Печерському районі м. Києва; не надавалися повноваження на представництво інтересів Ради адвокатів Донецької області у цьому питанні. Рада адвокатів Донецької області також повідомила про відсутність документів, що могли б підтвердити наявність таких рішень або повноважень.

Голова Ради адвокатів Донецької області Керанчук Л.Л. під час засідання Ради адвокатів України підтвердила, що ні вона, ні Рада адвокатів Донецької області ніколи не ініціювали пошук приміщення у місті Києві, оскільки архів має зберігатися за місцем фактичного місцезнаходження Ради адвокатів Донецької області, де забезпечена можливість належної роботи з ним. Вона також зазначила, що пропозиція адвоката [REDACTED] щодо безоплатного надання ним приміщення у місті Києві для потреб Ради адвокатів Донецької області була нею відхилена з тих самих підстав.

Крім того, вона зазначила, що жодного договору з адвокатом [REDACTED] вона не підписувала, і питання про укладення такого договору на засіданні Ради адвокатів Донецької області не обговорювалось.

Адвокат [REDACTED] пояснив, що склав і підписав зі свого боку проєкт договору про представництво інтересів Ради адвокатів Донецької області та направив його для підписання Раді адвокатів Донецької області, однак примірник договору, підписаний обома сторонами, відсутній.

Отже, наявність договірних правовідносин між Радою адвокатів Донецької області та адвокатом [REDACTED] не підтверджені.

Крім того, із поданих заявником матеріалів убачається, що на те саме приміщення № 108 у будинку № 14/24 по вул. Кловський Узвіз у місті Києві одночасно претендувала дружина адвоката [REDACTED], яка подала окрему заяву про оренду цих приміщень до Печерської районної в місті Києві державної адміністрації.

I. Рада адвокатів України розглядає у взаємному зв'язку та надає спільне роз'яснення з питання щодо можливості звернення адвоката з адвокатським запитом за відсутності договору про надання правничої допомоги та документа, що посвідчує його повноваження діяти в інтересах клієнта, а також питання щодо того, чи можуть адвокатські запити та інші дії адвоката [REDACTED] вважатися належно вчиненими в інтересах Ради адвокатів Донецької області або КДКА Донецької області за відсутності даних про такий договір та/або належне уповноваження.

Зазначені питання є взаємопов'язаними, оскільки стосуються одного правового аспекту – наявності в адвоката належної правової підстави та підтверджених повноважень для вчинення відповідних дій в інтересах конкретного клієнта або юридичної особи.

За змістом статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатський запит є письмовим зверненням адвоката про надання інформації та копій документів, необхідних адвокату для надання правничої допомоги клієнту. Хоча частина перша цієї статті встановлює вичерпний перелік документів, які додаються саме до адвокатського запиту, сама можливість використання такого інструменту законом безпосередньо пов'язана з наданням правничої допомоги конкретному клієнту. Це узгоджується і зі статтею 26 Закону, за якою адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правничої допомоги, а адвокат зобов'язаний діяти відповідно до повноважень, наданих йому клієнтом.

Рада адвокатів України у рішенні № 53 від 03 липня 2021 року вже висловила правову позицію, згідно з якою подання адвокатського запиту є професійним правом адвоката у зв'язку з наданням правничої допомоги на підставі договору, а адвокат вправі направляти адвокатські запити не для задоволення особистих інтересів, а лише в межах виконання договору з клієнтом.

Отже, якщо адвокат у змісті адвокатських запитів посилається на представництво інтересів юридичної особи, а сама така юридична особа офіційно заперечує існування рішень, договору чи доручення на вчинення відповідних дій, такі запити не можуть розглядатися як належне і добросовісне здійснення професійного права адвоката. За встановлених обставин зовнішнє посилання в адвокатських запитах на ордер та договір не спростовує відсутності реального уповноваження з боку названого клієнта, а тому не дає підстав уважати такі дії вчиненими в його інтересах.

Рада адвокатів України роз'яснює, що право адвоката на звернення з адвокатським запитом не є самостійним, абстрактним чи таким, що може реалізовуватися поза межами реального надання правничої допомоги

конкретному клієнту. Адвокат не вправі використовувати адвокатський запит за відсутності належної правової підстави для надання правничої допомоги та за відсутності дійсних повноважень діяти в інтересах особи, від імені чи в інтересах якої він звертається.

Хоча закон не вимагає долучення до адвокатського запиту договору про надання правничої допомоги чи інших документів окрім тих, що прямо передбачені частиною першою статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», це жодним чином не звільняє адвоката від обов'язку мати належний мандат на вчинення відповідних дій та діяти у суворій відповідності до статті 26 цього Закону.

Отже, договір про надання правничої допомоги, який не надається адресату адвокатського запиту, повинен реально існувати як правова підстава адвокатської діяльності, якщо адвокат заявляє, що діє в інтересах конкретного клієнта. За відсутності такого договору як належного волевиявлення клієнта на представництво його інтересів звернення адвоката з адвокатським запитом не може вважатися належним здійсненням професійного права, а використання адвокатського запиту в таких умовах має ознаки недобросовісного користування професійними правами та гарантіями адвокатської діяльності та суперечить цільовому призначенню цього правового інструменту.

За встановлених обставин адвокатські запити адвоката ██████████ не можуть розцінюватися як належно вчинені в інтересах Ради адвокатів Донецької області, оскільки матеріалами не підтверджено ні існування договору про надання правничої допомоги між Радою адвокатів Донецької області та адвокатом ██████████, ні надання йому повноважень діяти від імені чи в інтересах цього органу. Більше того, сама Рада адвокатів Донецької області офіційно заперечує наявність таких правовідносин і таких повноважень. Отже, посилення в адвокатських запитах на інтереси цього органу саме по собі не підтверджує належного уповноваження адвоката на вчинення відповідних дій.

II. Рада адвокатів України при наданні роз'яснення з питання, чи є саме по собі ненадання відповіді на адвокатський запит підставою для притягнення до дисциплінарної відповідальності адвоката, який надає правничу допомогу підприємству на підставі договору, виходить з такого.

Заявником надано копію листа КП «Керуюча компанія з обслуговування житлового фонду Печерського району м. Києва» від 07 листопада 2025 року № 105/44-3742, направлено до Служби безпеки України за підписом директора підприємства.

Як зазначено у цьому листі, підставою для звернення стало надходження від адвоката ██████████ системних, однотипних та надмірно широких за змістом

адвокатських запитів щодо підвального приміщення – групи приміщень № 108 у будинку № 14/24 по вул. Кловський Узвіз у місті Києві, а також інших об'єктів комунальної власності Печерського району міста Києва.

Особливе занепокоєння, за змістом листа, викликало витребування відомостей щодо «усіх об'єктів» комунальної власності, які можуть бути передані в оренду за тривалий період з 2015 по 2025 роки.

На думку директора підприємства, витребування в умовах воєнного стану такої інформації, у тому числі про об'єкти, що можуть використовуватися як укриття, створювало ризики для інтересів підприємства, жителів територіальної громади та інтересів держави, що й зумовило направлення відповідного листа до Служби безпеки України.

У своєму зверненні адвокат ██████████ зазначає, що, діючи як представник Комунального підприємства, він надав відповідь на адвокатський запит адвоката ██████████, поданий в інтересах ██████████, щодо надання копії листа Комунального підприємства до Служби безпеки України від 07 листопада 2025 року № 105/44-3742. У цій відповіді було повідомлено, що зазначений лист дійсно направлявся до Служби безпеки України, однак його копія не може бути надана до з'ясування результатів розгляду такого звернення, з огляду на приписи статті 222 Кримінального процесуального кодексу України та статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Як убачається зі змісту звернення, адвокат ██████████ виходив із того, що після направлення листа до Служби безпеки України питання доступу до нього залежало від того, чи містило це звернення відомості про можливе кримінальне правопорушення та чи підлягали відповідні відомості внесенню до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

За таких обставин він вважав, що до з'ясування цього питання витребування зазначеного листа мало здійснюватися не в загальному порядку адвокатського запиту, а за правилами, встановленими кримінальним процесуальним законом.

Такий підхід узгоджується з положеннями статті 222 КПК України, яка обмежує розголошення відомостей досудового розслідування, а також абзацу третього частини першої статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», відповідно до якого надання адвокату інформації та копій документів, отриманих під час здійснення кримінального провадження, здійснюється в порядку, встановленому кримінальним процесуальним законом.

Враховуючи наведене, Рада адвокатів України роз'яснює, що за таких конкретних обставин саме по собі ненадання відповіді на адвокатський запит, так само як і підписання відповіді адвокатом, який надає правничу допомогу підприємству на підставі договору, не утворюють автоматично дисциплінарного

проступку та не є самостійною і безумовною підставою для притягнення такого адвоката до дисциплінарної відповідальності.

При цьому Рада адвокатів України виходить із того, що ненадання відповіді на адвокатський запит є порушенням права адвоката на інформацію, за яке законом передбачено спеціальну адміністративну відповідальність відповідної посадової особи за частиною п'ятою статті 212-3 КУпАП.

Водночас у наведеній конкретній ситуації адвокат [REDACTED], діючи як представник Комунального підприємства, виходив із наявності спеціального правового режиму доступу до документа, який міг бути пов'язаний із перевіркою відомостей про можливе кримінальне правопорушення. За таких умов сама лише відмова у наданні копії цього листа у відповідь на адвокатський запит не може розглядатися як безумовна ознака дисциплінарного проступку адвоката, який представляв адресата запиту.

Рада адвокатів України також бере до уваги, що питання перевірки наявності у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку та питання притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності належать до компетенції кваліфікаційно-дисциплінарних органів адвокатури, а не Ради адвокатів України. Саме тому за зверненням адвоката [REDACTED] Рада адвокатів України вправі надати роз'яснення щодо належного застосування законодавства про адвокатський запит, але не підміняти собою дисциплінарний орган у вирішенні питання конкретного адвоката.

Рада адвокатів України, з огляду на наведене, взявши до уваги висновок Робочої групи за зверненням адвоката [REDACTED] щодо надання роз'яснення з питань застосування законодавства про адвокатський запит, врахувавши пропозиції членів Ради адвокатів України, керуючись Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, Регламентом Ради адвокатів України, **вирішила:**

1. Надати роз'яснення щодо належного застосування статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а саме:
  - 1.1. Право адвоката на звернення з адвокатським запитом нерозривно пов'язане з наданням правничої допомоги конкретному клієнту на підставі укладеного договору. Адвокат не вправі використовувати адвокатський запит за відсутності реально існуючого договору про надання правничої допомоги та належного волевиявлення клієнта на представництво його інтересів. Хоча закон не вимагає долучення договору до самого запиту, він повинен фактично існувати як правова підстава відповідних дій адвоката. За відсутності такого договору та/або належного уповноваження звернення адвоката з адвокатським запитом не може вважатися належним

і добросовісним здійсненням професійного права та суперечить цільовому призначенню адвокатського запиту як правового інструменту.

- 1.2. За відсутності даних про укладений договір про надання правничої допомоги та/або належне уповноваження діяти від імені чи в інтересах відповідної юридичної особи, а також у разі, якщо така юридична особа офіційно заперечує надання будь-яких рішень, доручень чи повноважень, адвокатські запити та інші дії адвоката не можуть вважатися такими, що належно вчинені в інтересах цієї юридичної особи. Посилання в адвокатських запитах на ордер та договір за відсутності реального уповноваження з боку клієнта не спростовує відсутності такого уповноваження і не є підставою вважати відповідні дії добросовісним здійсненням професійного права.
- 1.3. Ненадання адвокатом, який на підставі договору надає правничу допомогу підприємству, установі чи організації, відповіді на адвокатський запит, адресований такій юридичній особі, саме по собі не утворює дисциплінарного проступку і не є самостійною підставою для притягнення такого адвоката до дисциплінарної відповідальності, оскільки законодавством прямо встановлена спеціальна адміністративна відповідальність за порушення права на інформацію (частина п'ята статті 212-3 КУпАП). Конкретні обставини кожної справи, пов'язані зі змістом відповіді, підставами відмови та повноваженнями адвоката, підлягають оцінці відповідними органами адвокатського самоврядування.
2. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити заявника, адвоката ██████████ та забезпечити оприлюднення цього рішення на офіційному вебсайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України

/підпис/

Лідія ІЗОВІТОВА

Секретар Ради адвокатів України

/підпис/

Ігор КОЛЕСНИКОВ